

**«Παραγωγική Ανασυγκρότηση και Βιώσιμη Ανάπτυξη σε Νησιωτικές
Περιοχές - Η περίπτωση της Καρπάθου»
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Συνεδριακό Αμφιθέατρο, Πέμπτη 18
Απριλίου 2019**

**«Προγράμματα Τοπικής Ανάπτυξης στην
Κάρπαθο. Εμπειρίες – Προοπτικές»
Γεωργία Γουδουλάκη, Γεωπόνος,
Στέλεχος της ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.**

Ευρωπαϊκή ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και
Επενδυτικά Ταμεία

Τι είναι η ΑΝ.ΔΩ.Α.Ε.?

Μια από τις 51 Αναπτυξιακές Εταιρείες που υπάρχουν στην Ελλάδα με κύριο σκοπό την ανάπτυξη της υπαίθρου και την προώθηση της επιχειρηματικότητας.

Μέτοχοι: Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Περιφερειακή Ένωση Δήμων Νοτίου Αιγαίου, 12 Δήμοι, Εμπορικό & Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Δωδεκανήσου, Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Δωδεκανήσου, ΓΕΩΤ.Ε.Ε.- Παράρτημα Αιγαίου, Σύλλογος Προστασίας Περιβάλλοντος Ρόδου

Κύρια δραστηριότητα: Διαχείριση Ευρωπαϊκών Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων που απευθύνονται προς Δημόσιους φορείς και ιδιώτες.

Περιοχή παρέμβασης: όλα τα νησιά της Δωδεκανήσου, εκτός της πόλης της Ρόδου. Χαρακτηρίζεται από μεγάλες ανισότητες στην ανάπτυξη, οικονομική και κοινωνική. Διακρίνονται 3 ομάδες:

- ❑ νησιά μικρά σε έκταση και πληθυσμό, απομονωμένα, με μικρή οικονομική ανάπτυξη (Αγαθονήσι, Λειψοί, Μαράθι, Αρκιοί),
- ❑ νησιά μεγαλύτερα σε έκταση και πληθυσμό με αναπτυσσόμενο τον τουριστικό τομέα, αλλά και με άλλες παραγωγικές δραστηριότητες (Λέρος, Αστυπάλαια, Κάλυμνος, Κάρπαθος, Πάτμος),
- ❑ νησιά μεγάλα σε έκταση και πληθυσμό με σημαντική οικονομική δραστηριότητα σε όλους τους τομείς (Ρόδος-Κως)

Πάτμος

Αγαθονήσι

Λειψοί

Λέρος

Κάλυμνος

Κώς

Αστιπάλαια

Νίσυρος

Σύμη

Τήλος

Ρόδος

Χάλκη

Μειγίστη

Κάρπαθος

Κάσος

Δωδεκάνησα

Κατά την προγραμματική περίοδο 2000-2006 (+3) στην Κάρπαθο

Στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Ανάπτυξης του Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ) του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΠΕΠ) Νοτίου Αιγαίου, ενισχύθηκαν με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού & Εγγυήσεων (Ε.Γ.Τ.Π.Ε),

33 ιδιωτικές επενδύσεις συνολικής Δημόσιας Δαπάνης 4.957.000,00€,

οι οποίες αντιστοιχούν στο **47,14%** του **συνολικού αριθμού** των υλοποιηθέντων έργων και στο **54,93%** της συνολικής **Δ.Δ.** του υλοποιηθέντος προγράμματος.

Κατά την προγραμματική περίοδο 2000-2006 (+3) στην Κάρπαθο

Στις ιδιωτικές επενδύσεις που ενισχύθηκαν περιλαμβάνονται:

Μονάδες μεταποίησης αγροτ. προϊόντων: 2

Βιοτεχνίες: 6

Υπηρεσίες: 1

Τουριστικά καταλύματα: 18 (ιδρύσεις)-54,54%

Χώροι εστίασης: 6 (εκ των οποίων 3 ιδρύσεις)

Ποσοστά ενίσχυσης: 60% τουριστικός τομέας-βιοτεχνίες
50% μεταποίηση αγροτ. προϊόντων

Εκ των δικαιούχων: Αγρότες 6 (18,18%)

Κατά την προγραμματική περίοδο 2000-2006 (+3) στην Κάρπαθο

Στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER+ και του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, ενισχύθηκαν **10 έργα δημόσιου χαρακτήρα, συνολικής Δ.Δ. 569.885€:**

Προβολή πολιτιστικών εκδηλώσεων: 2 (75%)

Βελτίωση αισθητικής και λειτουργικότητας ανοιχτού θεάτρου: 1 (100%)

Δίκτυο πεζοπορικών διαδρομών: 1 (100%)

Ανάδειξη κτισμάτων αγροτικής κληρονομιάς: 3 (100%)

Δημιουργία υπαίθριου αγροτικού λαογραφικού μουσείου: 1 (100%)

Προβολή συγκριτικών πλεονεκτημάτων: 2 (70%)

Κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013 (+5) στην Κάρπαθο:

Στο πλαίσιο του Άξονα 3 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) εντάχθηκαν 22 ιδιωτικές επενδύσεις και υλοποιήθηκαν, με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (Ε.Γ.Τ.Α.Α), 13 ιδιωτικά έργα συνολικής Δημόσιας Δαπάνης 2.432.000,00€, τα οποία αντιστοιχούν στο 36,11% του συνολικού αριθμού των υλοποιηθέντων έργων και στο 50,32% της συνολικής Δ.Δ. του υλοποιηθέντος προγράμματος.

Ιδιαίτερα στοιχεία

Μη υλοποίηση: 9-40,9%

Μείωση Δ.Δ. σε σχέση με την αρχική εγκριθείσα: 15,6%

Ολοκλήρωση στην επόμενη προγραμματική περίοδο: 50%

Κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013 (+5) στην Κάρπαθο:

Οι ιδιωτικές επενδύσεις που ενισχύθηκαν αφορούν:

Λιανικό εμπόριο: 1

Τουριστικά καταλύματα: 8 (ιδρύσεις)-61,53%

Χώροι εστίασης: 4 (ιδρύσεις)

Ποσοστό ενίσχυσης: 50%

Εκ των δικαιούχων: 1 Αγρότης (7,69%).

Κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 (+3) η ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε

Διαχειρίζεται το Πρόγραμμα Τοπικής Ανάπτυξης CLLD/LEADER, το οποίο αποτελείται από 4 μεγάλες κατηγορίες δράσεων, συνολικής Δ.Δ. 10.150.000,00€

- Ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας (Δ.Δ. 5.402.500€)
- Έργα δημόσιου χαρακτήρα (Δ.Δ. 2.250.000€)
- Διατοπικές – διακρατικές συνεργασίες (Δ.Δ. 330.000€)
- Τεχνική υποστήριξη (Δ.Δ. 2.167.500€)

Διαρθρωτικά Ταμεία: Ε.Γ.Τ.Α.Α (Δ.Δ 7.400.000€)

Ε.Τ.Θ.Α (Δ.Δ 2.750.000€)

Προβλήματα: πολυταμειακός χαρακτήρας, εμπλοκή περισσότερων αρχών (Υπουργείο, Περιφέρεια, Ειδ. Υπηρεσία Κρατικών ενισχύσεων, γραφειοκρατία, πολλαπλοί έλεγχοι)

Κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 (+3) στην Κάρπαθο:

Μέσω του Προγράμματος Τοπικής Ανάπτυξης
CLLD/LEADER και του **ΕΓΤΑΑ** μπορούν να ενισχυθούν **ιδιωτικές
επενδύσεις:**

- Επιχειρήσεις στον εναλλακτικό τουρισμό-40% ή 65% (υπό προϋποθέσεις, de minimis/ Καν 651/2014)**
- Βιοτεχνικές μονάδες και επιχειρήσεις παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση – de minimis 65%**
- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, για την κάλυψη των αναγκών της περιοχής - 40% ή 65% (υπό προϋποθέσεις, de minimis/ Καν 651/2014)**
- Δίκτυα (clusters) από επιχειρήσεις (ξενοδοχεία, εστιατόρια) και μεταποιητές γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων (π.χ. οινοποιούς) - de minimis 65%**

Κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 (+3) στην Κάρπαθο: (συνέχεια)

- ❑ **Μονάδες μεταποίησης αγροτικών προϊόντων** (ζυθοποιία, επεξεργασία προϊόντων κυψέλης (γύρη, πρόπολη, βασιλικός πολτός), πυρηνελαιουργεία, παραγωγή αποσταγμάτων από οπωροκηπευτικά ή αμπελοοινικής προέλευσης, παραγωγή προϊόντων διατροφής, παραγωγή πυτιάς)- de minimis 75%
- ❑ **Μονάδες μεταποίησης αγροτικών προϊόντων (στους τομείς** Κρέας-πουλερικά-κουνέλια, Γάλα, Αυγά, Μελισσοκομία-σαλιγκαροτροφία, Ζωοτροφές, Δημητριακά, Ελαιούχα προϊόντα (εκτός από ιδρύσεις ελαιοτριβείων), Οίνος, Οπωροκηπευτικά - ακρόδρυα - ξηροί καρποί, Φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά, Ξύδι) – 75%

Κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 (+3) στην Κάρπαθο:

Μέσω του Προγράμματος Τοπικής Ανάπτυξης
CLLD / LEADER και του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Θάλασσα και την
Αλιεία (**ΕΤΘΑ**) μπορούν να ενισχυθούν **ιδιωτικές επενδύσεις:**

- Διαφοροποίησης του εισοδήματος των αλιέων (αλιευτικός τουρισμός, εστιατόρια, επενδύσεις πάνω στο σκάφος)
- Από μη αλιείς που αξιοποιούν ευκαιρίες που προσφέρει η θάλασσα (παραγωγή ειδών διατροφής από αλιεύματα, παραγωγή προϊόντων μη βρώσιμων με πρώτες ύλες από το θαλάσσιο περιβάλλον, συνεργεία κατασκευής / επισκευής αλιευτικών σκαφών, ειδικών/εναλλακτικών μορφών τουρισμού που σχετίζονται με το θαλάσσιο περιβάλλον ως άθλημα ή ψυχαγωγία)
- Εκσυγχρονισμός Υδατοκαλλιεργειών

Ποσοστά ενίσχυσης: 65% ή 85% (από αλιείς)

50% ή 65% (de minimis-από μη αλιείς)

2014 – 2020: χαμένη ευκαιρία για την ανάπτυξη της υπαίθρου?

- ✓ Στις 13/8/2018 ολοκληρώθηκε η υποβολή των προτάσεων στο πλαίσιο της 1ης Πρόσκλησης του CLLD/LEADER για τις παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα, στη Δράση 19.2.4: «Βασικές Υπηρεσίες & Ανάπλαση Χωριών σε Αγροτικές Περιοχές» που συγχρηματοδοτείται από το ΕΓΤΑΑ. Υποβλήθηκαν 30 προτάσεις ποσού 6,7 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ η διαθέσιμη δημόσια δαπάνη ανέρχεται σε 1.550.000€. Από την Κάρπαθο υποβλήθηκαν 3 προτάσεις στον τομέα του Πολιτισμού (Δ.Δ. 935.000€). Η αξιολόγηση δεν έχει ολοκληρωθεί.
- ✓ Εντός του Μαΐου, η δημοσιοποίηση της 1ης πρόσκλησης για την υποβολή ιδιωτικών επενδύσεων που θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΓΤΑΑ.
- ✓ Τέλος του 2019, η δημοσιοποίηση της 1ης πρόσκλησης για την υποβολή ιδιωτικών επενδύσεων που θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΘΑ.

Τι να περιμένουμε στην προγραμματική περίοδο 2021-2027

- ✓ Συνεχίζεται η πολυταμειακή & πολυτομεακή προσέγγιση
- ✓ Προτεραιότητα στην καινοτομία, στις συνεργασίες, στον αγροδιατροφικό τομέα
- ✓ Ίσως ίδιος ο προϋπολογισμός με αυτόν της περιόδου 2014-2020
- ✓ Μείωση της γραφειοκρατίας

**«Παραγωγική Ανασυγκρότηση και Βιώσιμη Ανάπτυξη σε Νησιωτικές
Περιοχές - Η περίπτωση της Καρπάθου»
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Συνεδριακό Αμφιθέατρο, Πέμπτη 18
Απριλίου 2019**

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Γεωργία Γουδουλάκη
Τηλ.: 22410 75323 εσωτ. 26
E-mail: ggoud@ando.gr
Website:www.ando.gr

